

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 29 november 2022
(OR. en)

15269/22

SOC 652

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Delegationerna
Ärende:	Familjepolitikens roll i samband med den demografiska utvecklingen i EU – Vägledande not från ordförandeskapet

För delegationerna bifogas ordförandeskapets vägledande not om ovannämnda ärende inför lunchdiskussionen i rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) den 8 december 2022.

**Rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) –
sysselsättning och socialpolitik**

**Lunchdiskussion – familjepolitikens roll i samband med
den demografiska utvecklingen i EU**

Familjerna är samhällets grundstenar, och deras välbefinnande är avgörande för det allmänna sociala klimatet. Stödet till familjerna har därför en avgörande betydelse för samhällets utveckling. Samhällsförändringarna ökar mångfalden vad gäller familjelivet. En av de största förändringarna består i ökningen av antalet skilsmässor, antalet barn som föds utanför äktenskapet och antalet hushåll med ensamstående föräldrar. Det sätt på vilket ansvaret fördelas mellan föräldrarna håller också på att förändras. Allt detta ställer höga krav på en inkluderande statlig familjepolitik.

Även om familjepolitiken inte omfattas av EU:s befogenhet, har EU ett positivt inflytande på familjerna genom en rad lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder. Dessa inbegriper t.ex. EU:s jämställdhetsstrategi för 2020–2025, EU:s strategi för barnets rättigheter och rådets rekommendation om inrättande av en europeisk barngaranti. I den nyligen offentliggjorda europeiska strategin för vård och omsorg betonas vikten av tillgång till vård- och omsorgstjänster av god kvalitet och till överkomliga priser samt av stöd till formella och informella omsorgsgivare. Direktivet om balans mellan arbete och privatliv och direktivet om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor syftar till att göra det lättare att förena familje- och arbetsliv genom att göra arbetet mer förutsägbart, främja flexibla arbetsformer och stärka incitamenten för pappor att delta i omsorgen. De sammanhållningspolitiska fonderna och de nationella återhämtningsplanerna inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens spelar en viktig roll, t.ex. för inrättande av barnomsorg eller tillhandahållande av stöd för sociala tjänster och vård.

Många medlemsstater har under en längre tid upplevt en minskning av födelsetalen och en ökning av den förväntade livslängden, vilket har lett till en åldrande befolkning och förändrade åldersstrukturer i befolkningen. År 2018 uppgick den förväntade livslängden vid födseln till 78,2 år för män och 83,7 år för kvinnor. Trenden beräknas fortsätta, med män födda 2070 som i genomsnitt kommer att leva till 86 år och kvinnor födda samma år som i genomsnitt kommer att leva till 90 år. Senast 2070 kommer andelen personer som är 65 år eller äldre att vara 30,3 % av befolkningen (20,3 % år 2019), och andelen personer som är 80 år eller äldre kommer att utgöra 13,2 % av befolkningen (5,8 % år 2019). Detta kommer att medföra en större börda för systemen för socialt skydd, inbegripet pensioner, hälso- och sjukvård och långtidsvård, vilket kommer att påverka förmånernas finansiering och tillräcklighet samt efterfrågan på vårdpersonal. Den krympande befolkningen i arbetsför ålder innebär att det blir mycket viktigt att utnyttja alla generationers potential och främja deras aktiva deltagande i samhället.

I detta sammanhang kan åtgärder för balans mellan arbete och privatliv och stöd till barnomsorg, olika former av ekonomiskt stöd och ett skatte- och bidragssystem som inte skapar negativa incitament för arbete för den andra försörjaren i hushållet ha en positiv inverkan på beslutet att bilda familj och på det planerade antalet barn. Olika åtgärder för att erkänna värdet av att uppfostra och ta hand om barn, till exempel i form av pensionskrediter eller en bonus för barn som har uppfostrats under livet, finns i alla medlemsstater, samtidigt som erkännande av olika former av partnerskap samt solidaritet mellan generationerna i pensionssystemen också diskuteras.

Ministrarna uppmanas mot denna bakgrund att behandla följande frågor:

Vilka specifika åtgärder anser Ni vara avgörande för familjers beslut att skaffa barn samt för deras familjeplanering, eller för familjers beslut att skaffa två eller flera barn? Fokuserar Ni på familjer i allmänhet eller har Ni riktade åtgärder för unga familjer, familjer med tre eller fler barn osv.?